

European Migration Network

Opvangsysteem voor asielzoekers:
een vergelijking, reflectie en uitdagingen

De rol en uitdagingen voor het OCMW tijdens en na
de opvang van asielzoekers

25 oktober 2013

Opdracht OCMW

Artikel 1 OCMW-wet = menselijke waardigheid waarborgen

Daartoe heeft het OCMW verschillende mogelijkheden:

- maatschappelijke integratie voor erkend vluchtelingen
- maatschappelijke dienstverlening voor legaal verblijvende vreemdelingen (o.a. asielzoekers, subsidiair beschermden, ...)
- lokale opvanginitiatieven voor asielzoekers (LOI)
- dringende medische hulp
- toegangspoort opvang illegaal verblijvende gezinnen met minderjarige kinderen
- ...

Enkele cijfers

- LOI

- juni 2013: 9.213 opvangplaatsen
 - 5.893 in Vlaanderen
 - 3.247 in Wallonië
 - 93 in Brussel
- afbouw LOI: 2.215 opvangplaatsen gaan dicht
- Quid verdere afbouw?

- Maatschappelijke integratie/dienstverlening:

- geen exacte cijfers voor erkend vluchtelingen/asielzoekers
- stijging dossiers maatschappelijke integratie vreemdelingen en maatschappelijke dienstverlening tot in kleinste gemeente

Gekleurde armoede in Vlaanderen

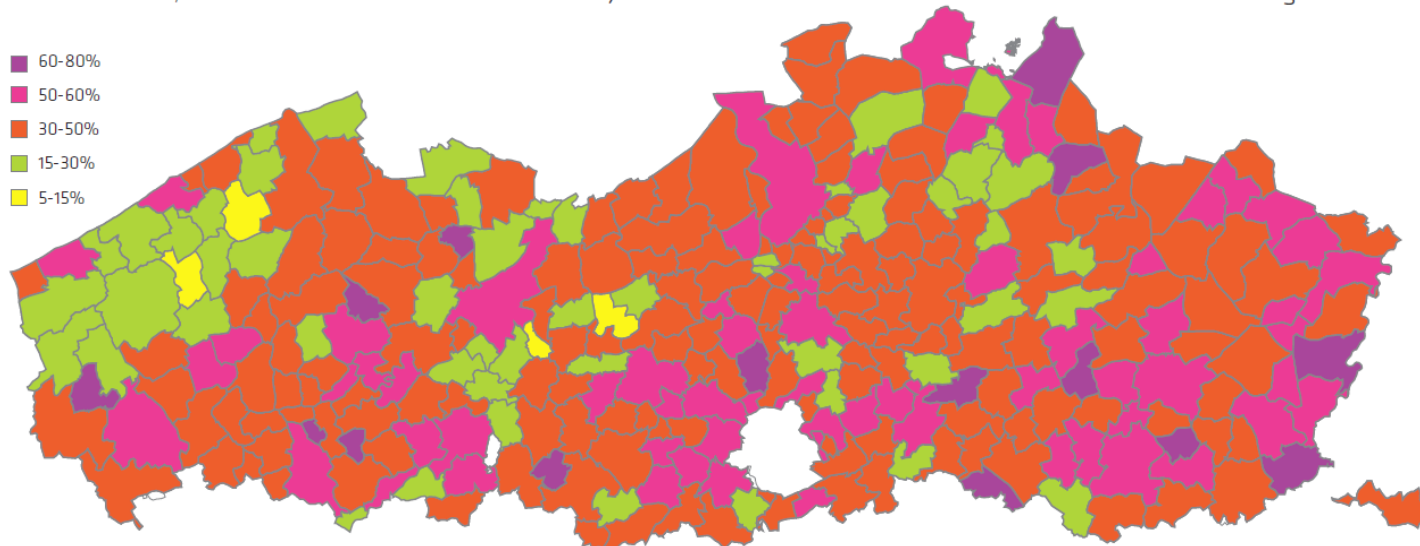
Het percentage niet-Belgen op het totaal aantal leefloners per gemeente.

De lokale integratie- en inburgeringsmonitor biedt per gemeente interessant cijfermateriaal. Dat armoede meer en meer gekleurd is, illustreren de gegevens onder het luik welzijn & armoede van de monitor, m.n. 'Aantal en aandeel

personen dat een (equivalent) leefloon ontvangt naar nationaliteitsgroep' en 'De geboorten in kansarme gezinnen naar herkomst van de moeder'. (www.aps.vlaanderen.be/lokaal/integratiemonitor.html).

Op het kaartje zien we het percentage niet-Belgen op het totale aantal leefloners per gemeente (cijfers PODMI 2010). De verkleuring van het OCMW-cliënteel is niet alleen een stedelijk fenomeen, maar is overal in Vlaanderen terug te vinden.

- 60-80%
- 50-60%
- 30-50%
- 15-30%
- 5-15%

De Opvangcrisis

- Geen opvang meer voor:
 - niet toegewezen asielzoekers (> 12.000)
 - verplichte en vrijwillige opheffingen
 - toewijzingen aan OCMW van oude asiendossiers
 - illegaal verblijvende gezinnen met minderjarige kinderen
 - uitbreiding van code 207 no show
- Knelpunten bij OCMW-dienstverlening:
 - bevoegdheids- en andere regels niet aangepast
 - onvolledige informatie in Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ)
 - elke hulpvrager juist kwalificeren

OCMW tijdens de asielprocedure → materiële opvang

- materiële opvang in LOI
- maatschappelijke dienstverlening aan asielzoekers die niet opgevangen worden (medische redenen, familiale redenen, opheffing wegens werk, ...)
- aanspreekpunt voor asielzoekers waarvan het recht op materiële opvang beperkt wordt tot medische kosten (zgn. no show's)
- elke 'asielzoeker' in juiste 'vakje' kunnen plaatsen is geen sinecure voor de OCMW's

Lokale Opvanginitiatieven

- nood aan stabiliteit na opvangcrisis
 - oproep bijkomende plaatsen in enkele maanden tijd omgeslagen in afbouwscenario
 - opeenvolgende wetswijzigingen beperken het recht op materiële opvang of breiden het weer uit (9ter)
- ondersteuning door Fedasil
 - administratieve vereenvoudiging
 - gevolgen van de reorganisatie?
 - voldoende aandacht voor eigenheid LOI?
- Statuut LOI?

Lokale Opvanginitiatieven

- nood aan flexibel opvangnetwerk versus lokale mogelijkheden
 - federale overheid wil flexibel opvangnetwerk
- Ja maar...
 - lokale besturen werken binnen lokale realiteit
 - opvang asielzoekers is federale opdracht waarbij lokale besturen partner zijn
 - geen financiële gevolgen voor lokale besturen
 - huisvestingsmarkt is een gegeven
 - doorschuiven van federale verantwoordelijkheid naar lokale besturen?
- Welke toekomst voor de LOI?

OCMW na de asielprocedure → OCMW-dienstverlening

- Uitstroom met verblijfsrecht

- Huisvesting:

- huurwaarborg:

- ogenblik stellen hulpvraag bepaalt bevoegdheid OCMW
 - knelpunten bij de toepassing van de bijzondere bevoegdheidsregel
 - vooral een financieel probleem
 - interne steunnorm i.v.m. huurwaarborg en gelijke behandeling

- installatiepremie: pas recht na betrekken van een woning!

- tekort huisvesting en gelijke behandeling andere hulpvragers

- duurzame en gezonde huisvestingsoplossing

OCMW na de asielprocedure → OCMW-dienstverlening

- Uitstroom met verblijfsrecht

- wettelijk kader niet afgestemd op uitstroom uit opvang
 - ogenblik indienen hulpvraag niet behoeftig
 - praktische en technische problemen
 - onvolledige/laattijdige informatie KSZ
 - discussies over geldigheid van code 207, startpunt van rechten (betekening of beslissing), schorsende beroepstermijn, ...

- Uitstroom zonder verblijfsrecht

- uithuiszettingen
- opvang gezinnen met minderjarige kinderen

• Conclusie

- begeleiding komt in gedrang door te hoge techniciteit van de opdracht van de maatschappelijk werker
- nood aan herijken van de werkafspraken tussen de federale overheidsinstanties